

29.7.2009

Dnrot 3536/4/07, 1836/4/08 ja 2708/4/08

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Håkan Stoor

SAIRAANKULJETTAJIEN OLISI TULLUT ODOTTAA ETTÄ ASUNNON HALTIJA OLISI AVANNUT HEILLE OVEN

1 KANTELU

1.2
Asia 1836/4/08

Potilaan vaimo arvosteli kirjeessään 23.5.2008 sairaankuljettajien ja poliisiviranomaisten käytöstä kotikäynnin yhteydessä. Kantelun mukaan sairaankuljettajat käyttäytyivät hyökkäävästi ja tulivat kutsumatta sisään hänen asuntoonsa.

3 RATKAISU

X Ky:n sairaankuljettajien menettelystä totean kuitenkin seuraavaa. Kyseessä oli julkisen tehtävän suorittaminen. Tällöin perusoikeuksien, kuten kotirauhan kunnioittamiseen on mielestäni kiinnitettävä erityistä huomiota. Vaikka en pidä sairaankuljettajien menettelyä lainvastaisena, heidän olisi mielestäni ollut perusteltua odottaa, että potilaan vaimo olisi avannut heille oven sen sijaan, että he menivät ovikelloa soitettuaan sisään asuntoon, jonka ovi oli auki. (jälj. kohta 4.2).

4 PERUSTELUT

4.2
Sairaan kuljettajien menettely

4.2.1
Tapahtumat

Kantelussa arvosteltiin ambulanssin henkilökunnan käytöstä 14.11.2007. Kantelussa kysyttiin, oliko

sairaankuljettajilla oikeus kävellä sisälle. Kantelijan mielestä heidän olisi pitänyt odottaa, että heille tullaan avaamaan ovi.

Selvityksen mukaan kyseisen kuljetuksen suoritti X Ky, jolla on sairaankuljetusta koskeva ostopalvelusopimus kuntayhtymän kanssa. Näin ollen yhtiö suoritti julkista tehtävää ja sen valvominen kuuluu eduskunnan oikeusasiamiehen toimivaltaan.

Yhtiön antaman selvityksen mukaan se oli saanut terveystieteiden tutkimuskeskuksesta tehtäväksi kantelijan miehen noutamisen lääkärin vastaanotolle. Lisäksi poliisilta oli pyydetty virka-apua tehtävän turvaamiseksi. Selvityksen mukaan sairaankuljettajat soittivat ovikelloa ja menivät sisään asunnon eteisosaan, koska ovi ei ollut lukossa. He esittivät asiansa kantelijalle ja kysyivät, oliko hänen miehensä kotona. Heille ilmoitettiin, että mies oli äitinsä luona.

Yhtiö kiistää sairaankuljettajien käyttäytyneen kantelussa tarkoitetulla tavalla hyökkäävästi. Henkilökunta toimi saamiensa ohjeiden mukaan eli sairaankuljettajat kohtaavat ensin potilaan ja yrittävät suostutella häntä hoitoon. Ellei tämä onnistu, turvaututaan poliisin apuun. Tässä tapauksessa poliisit eivät tulleet sisään asuntoon, koska potilas ei ollut siellä.

4.2.2

Arviointi

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Perustusoikeussuodistuksen hallituksen esityksen (HE 309/1993) mukaan kotirauhan suojan ydinalueena on henkilön asunto.

Sairaankuljetushenkilökunnalla ei ole laissa säädettyä oikeutta päästä yksityishenkilön asuntoon vastoin hänen tahtoaan. Tähän tarkoitukseen on sen vuoksi turvaututtava poliisin virka-apuun, mihin tässäkin tapauksessa oli varauduttu.

Saadun selvityksen perusteella en voi katsoa, että sairaankuljettajat olisivat lainvastaisesti tunkeutuneet kantelijoiden asuntoon. Selvityksestä käy ilmi, että he soittivat ovikelloa ja kun ovi oli auki, he menivät sisään asunnon eteiseen.

Toisaalta on otettava huomioon, että kyseessä oli julkisen tehtävän suorittaminen. Tällöin perusoikeuksien, kuten kotirauhan kunnioittamiseen on mielestäni kiinnitettävä erityistä huomiota. Tämän vuoksi pidän parempana menettelynä sitä, että yksityiseen asuntoon mentäessä odotetaan, että asunnon haltija avaa oven. Poikkeuksen muodostavat sellaiset tehtävät, joiden luonteesta johtuu, että asuntoon on päästävä välittömästi. Tässä tapauksessa ei kuitenkaan ollut kyse sellaisesta tehtävästä.

5

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3 ja 4.2 esittämäni ohjaavan käsityksen X Ky:n tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän yhtiölle jäljennöksen tästä päätöksestäni. Lähetän jäljennöksen päätöksestä myös Länsi-Suomen lääninhallitukselle.